

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 8.3.2023
COM(2023) 141 final

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

Finanspolitiske retningslinjer for 2024

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET

Finanspolitiske retningslinjer for 2024

1. Indledning

Europæisk økonomi gik ind i 2023 med et sundere udgangspunkt end forventet i efteråret. Den europæiske referencepris på gas er faldet til under niveauerne før Ruslands invasion af Ukraine, bl.a. som følge af efterspørgselsbegrænsninger og den fortsatte differentiering af udbuddet. Udviklingen på arbejdsmarkedet er stadig meget positiv, og arbejdsløsheden i EU lå fortsat på det laveste niveau nogensinde i december 2022. Tre måneder med faldende inflation tyder på, at vi har lagt toppen bag os, selv om presset på kerneinflationen fortsat er højt og der er risiko for stigninger. Forventningerne til økonomien lysner også fortsat, idet den økonomiske aktivitet lader til ikke at ville skrumpes i første kvartal 2023, og den ellers forventede recession synes med nød og næppe at være afværget.

Samtidig oplever europæisk økonomi fortsat en del modvind, og udsigterne er behæftet med stor usikkerhed. Eftersom inflationspresset varer ved, forventes pengepolitikken også at forblive stram, hvilket vil dæmpe efterspørgslen. Væksten forventes således at forblive afdæmpet i 2023, selv om Kommissionen har hævet vækstudsigterne for i år i sin vinterprognose. Den aktuelle geopolitiske situation skaber fortsat stor usikkerhed.

I 2023-2024 bør finanspolitikken tage sigte på at sikre en holdbar gæld på mellemlang sigt samt at løfte den potentielle vækst på bæredygtig vis. Finanspolitiske foranstaltninger har afbødet energikrisens konsekvenser for virksomhederne og forbrugerne. Bredspektrede finanspolitiske stimuli af den samlede efterspørgsel er imidlertid ikke berettigede, og de dyre støtteforanstaltninger kan ikke vare ved i det uendelige: opmærksomheden bør nu rettes mod styrkelse af den finanspolitiske holdbarhed gennem en gradvis finanspolitisk konsolidering og, hvor det stadig er nødvendigt, målrettede finanspolitiske foranstaltninger, som støtter sårbare husholdninger og virksomheder, der er berørt af de høje energipriser. En forsigtig finanspolitik vil dels bidrage til at sikre en stabil europæisk økonomi og fremme en effektiv transmission af pengepolitikken i en situation med høj inflation og dels løfte den potentielle vækst.

I denne meddelelse udstikkes der retningslinjer for medlemsstaternes finanspolitik og samordningen heraf, som tager hensyn til de udfordringer, der præger de offentlige finanser og økonomien, og bygger på drøftelserne om den fremtidige ramme for økonomisk styring. Det fremgik af Kommissionens meddelelse af 9. november 2022 om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU ("reformmeddelelsen"), at Kommissionen vil udstikke finanspolitiske retningslinjer for 2024 for medlemsstaterne i første kvartal 2023.⁽¹⁾ EU's finanspolitiske ramme befinder sig i en overgangsfase. Gennemgangen af den økonomiske styring blev oprindeligt iværksat i februar 2020, idet der

⁽¹⁾ Europa-Kommissionen – [Meddelelse om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU](#), (COM(2022) 583 final af 9.11.2022).

var flere dele af rammen, der skulle forbedres. En simpel tilbagevenden til reglerne i den eksisterende ramme vil desuden være en underkendelse af den nye virkelighed, der er opstået efter pandemien. Eftersom den nye retlige ramme, som vil bygge på resultatet af den igangværende gennemgang af den økonomiske styring, endnu ikke er på plads, finder den nuværende ramme stadig anvendelse. For at sikre en let overgang til de fremtidige finanspolitiske regler i EU og tage hensyn til de aktuelle udfordringer kunne nogle af elementerne i Kommissionens reformmeddelelse imidlertid allerede nu indlemmes i det finanspolitiske overvågningsforløb, der indledes i foråret 2023. Derfor afspejler disse retningslinjer, som også angivet i Kommissionens reformmeddelelse, den økonomiske situation og de specifikke omstændigheder i hver medlemsstat såvel som de elementer i Kommissionens reformmeddelelse, der er forenelige med den nuværende ramme. Det er vigtigt, at der så hurtigt som muligt opnås enighed om den fremtidige ramme for økonomisk styring, så der rådes over et sæt finanspolitiske regler på EU-plan, som tager fuldt ud hensyn til den nye virkelighed efter pandemien.

Formålet med disse retningslinjer er at bidrage til medlemsstaternes udarbejdelse af deres stabilitets- og konvergensprogrammer. De vil i foråret blive efterfulgt af landespecifikke henstillinger for 2024, som også vil være retningsgivende for udarbejdelsen og vurderingen af udkastene til budgetplaner i efteråret.

Meddelelsen er opdelt i yderligere seks afsnit. I afsnit 2 skitseres de økonomiske udsigter for dette og næste år med udgangspunkt i Kommissionens vinterprognose 2023. I afsnit 3 gøres der kort status over den igangværende gennemgang af den økonomiske styring. I afsnit 4 redegøres der for den finanspolitiske reaktion på energikrisen. I afsnit 5 redegøres der for, hvad deaktivering af den generelle undtagelsesklausul vil betyde for de finanspolitiske retningslinjer for 2024. I afsnit 6 redegøres der for indledningen af procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud, og endelig i afsnit 7 skitseres de næste skridt.

2. Den økonomiske situation og de økonomiske udsigter

Kommissionen hævdede vækstudsigterne for 2023 i sin vinterprognose 2023. Energifikrisen og det deraf følgende bytteforholdstab har påvirket produktionen og udhulet husholdningernes købekraft, hvilket svækker tilliden til økonomien. Husholdningerne og virksomhederne har dog udvist en enestående modstandsdygtighed, og inflationen lader nu til at være toppet, hvilket bør give mulighed for økonomisk vækst i løbet af foråret. Til trods for den vanskelige situation forventes arbejdsmarkedene at forblive robuste, selv om inflationen fortsat er kraftigere end lønudviklingen, hvilket svækker forbruget. Udgifterne inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten og gennemførelsen af programmerne under samhørighedspolitikken forventes at fortsætte med at stige, hvilket understøtter offentlige investeringer. Efter generel stagnation i sidste kvartal 2022 forventes det reale BNP at stige med 0,8 % i 2023 i stedet for det forventede fald, mens inflationen ventes at ligge på 6,4 %. I 2024 forventes EU's BNP at vokse med 1,6 %, mens inflationen ventes at falde til 2,8 %. Kombinationen af langsom økonomisk vækst og høj inflation på kort sigt kræver en stærk samordning af finanspolitikken i både EU og euroområdet med udgangspunkt i klare

retningslinjer, som kan overvåges på en gennemsigtig måde. Det vil også bidrage til et sammenhængende policymiks.

Udsigterne for den europæiske økonomi er fortsat behæftet med stor usikkerhed, skønt risiciene i forbindelse med væksten er stort set afbalancerede. Risiciene i forbindelse med væksten er ikke længere nedadrettede. Den indenlandske efterspørgsel kan blive kraftigere end ventet, især hvis forbrugerne i højere grad får gavn af de seneste fald i engrospriserne på gas. Selv om risikoen for gasmangel stadig er betydelig, er den dog mindre udtalt end tidligere. Det kan imidlertid stadig blive vanskeligt at sikre en tilpasning til det høje renteniveau, og der er stadig stor usikkerhed på grund af Ruslands krig mod Ukraine. De opadrettede risici vedrørende inflationen er i høj grad knyttet til udviklingen på energimarkedene, og der skal derfor udvises påpasselighed over for den fremtidige udvikling i energipriserne. Navnlig præges 2024 af opadrettede risici for inflationen, idet lønnen risikerer at stige til et niveau over gennemsnittet i en længerevarende periode.

De mellemfristede udfordringer for europæisk økonomi er ikke blevet mindre. De økonomiske udfordringer, der allerede var åbenlyse før pandemien, f.eks. behovet for at styrke den potentielle vækst, fremskynde en retfærdig dobbelt omstilling og øge modstandsdygtigheden kombineret med den demografiske udvikling, vil lægge et større pres på de offentlige finanser på mellemlang sigt. Disse udfordringer fremhæver betydningen af social samhørighed og modstandsdygtighed, hvilket er omdrejningspunktet for den europæiske søjle for sociale rettigheder. I den forbindelse bør finanspolitikken tage sigte på at opretholde en holdbar gældssituation og øge vækstpotentialet på en bæredygtig og inklusiv måde, hvilket vil gøre det lettere for pengepolitikken at spille sin rolle. For at kunne opretholde et højt niveau for offentlige investeringer og samtidig foretage en holdbar reduktion af gældskvoten er det nødvendigt at prioritere udgifterne og opbygge finanspolitiske stødpuder. Set i et længere perspektiv har de seneste 10 år været kendetegnet ved store chok, navnlig den økonomiske og finansielle krise, covid-19-krisen, den russiske invasion af Ukraine og den efterfølgende energikrise og kraftige stigning i inflationen. Denne usikkerhed betyder, at finanspolitikken skal forblive agil i den næste tid.

3. Status for gennemgangen af den økonomiske styring

I november 2022 offentliggjorde Kommissionen sin vision for en reform af den økonomiske styring efter en omfattende høringsproces. Reformmeddelelsen bygger på Kommissionens erfaringer med og analyse af anvendelsen af rammen før pandemien såvel som de erfaringer, der er gjort med hensyn til EU's reaktion på pandemien. Den bygger også på resultatet af en offentlig høring, der blev genoptaget i oktober 2021, og som involverede en bred vifte af interessenter, bl.a. medlemsstaterne, de øvrige EU-institutioner, arbejdsmarkedsparter, borgere og den akademiske verden. Den foreslåede reviderede ramme søger at styrke gældsholdbarheden og nedbringe de høje offentlige gældskvoter og samtidig fremme en bæredygtig og inklusiv vækst i alle medlemsstaterne. Forslagets centrale mål er at øge det nationale ejerskab, forenkle rammen og i højere grad fokusere på den mellemlange bane kombineret med en stærkere og mere sammenhængende håndhævelse. Hjørnestenen i den reviderede ramme er nationale mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske

tiltag, der samler finanspolitiske målsætninger samt reform- og investeringsmålsætninger under ét. Det vil give medlemsstaterne større spillerum til at fastsættes deres tilpasningssti inden for en fælles EU-ramme, der går hånd i hånd med stærkere håndhævelse.

Drøftelserne om den reviderede finanspolitiske ramme skrider fremad. De finanspolitiske elementer af forslaget er blevet drøftet i Det Økonomiske og Finansielle Udvalg og på ministerplan på Økofinmødet samt, for de spørgsmål, der er særlig relevante for euroområdet, i Eurogruppen. Kommissionen har også drøftet reformmeddelelsen med Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og andre interessenter. Drøftelserne har fokuseret på forskellige spørgsmål, bl.a.: differentieringen af de finanspolitiske krav på tværs af medlemsstaterne på basis af en vurdering af gældsrelaterede udfordringer (med udgangspunkt i Kommissionens analyse af gældsholdbarheden); det øgede fokus på det mellemlange til lange sigt, hvor medlemsstaterne forpligter sig til at gennemføre landespecifikke mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag, som fastlægges ud fra Kommissionens retningslinjer; vurderingen og overvågningen af gennemførelsen af disse planer; behovet for at bibeholde den underskudsbaserede procedure i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud og samtidig styrke den gældsrelaterede procedure; anvendelsen af effektive overvågnings- og håndhævelsesinstrumenter, herunder en kontrolkonto, lavere men mere troværdige finansielle sanktioner samt omdømmemæssige sanktioner; de uafhængige finanspolitiske institutioners rolle; og endelig hvordan tilsagn om investeringer og reformer kan understøtte en forlængelse af tilpasningsstien samt et nyt redskab til at håndhæve disse tilsagn.

Holdningerne nærmer sig på flere vigtige områder, men flere spørgsmål mangler stadig at blive afklaret. Der er enighed om, at referenceværdierne på henholdsvis 3 % og 60 % af BNP i protokol 12 til traktaterne, ikke bør ændres. Der er konvergerende synspunkter på flere områder: at den foreslåede mellemfristede tilgang (med fortsat årlig overvågning) er et passende middel til at sikre en varig nedbringelse af høje gældskvoter, og at de mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag, der udarbejdes af medlemsstaterne, skal udgøre hjørnestene i den reviderede ramme; at der er behov for flere incitamenter til at gennemføre investeringer og reformer, hvilket afspejler erfaringerne fra den globale finansielle krises konsekvenser for investeringerne og det betydelige behov for investeringer i den grønne og den digitale omstilling; at der er behov for en mere effektiv håndhævelse af reglerne, bl.a. ved at bevare finansielle sanktioner, dog for lavere beløb, men øge deres omdømmemæssige virkning; at de gældende regler for indledning og afslutning af en underskudsbaseret procedure bør forblive uændrede, mens den gældsrelaterede procedure bør styrkes; at de centrale principper om sikring af nationalt ejerskab og ligebehandling skal overholdes; og at der er behov for en passende differentiering af den finanspolitiske indsats. Det vil kræve yderligere drøftelser at fastlægge den konkrete anvendelse af disse principper.

Kommissionen vil fremsætte forslag efter det kommende møde i Rådet for Økonomiske og Finansielle Anliggender og Det Europæiske Råd i marts 2023, hvor der vil blive arbejdet på at nå frem til en aftale om de vigtigste elementer af den fremtidige ramme for økonomisk styring.

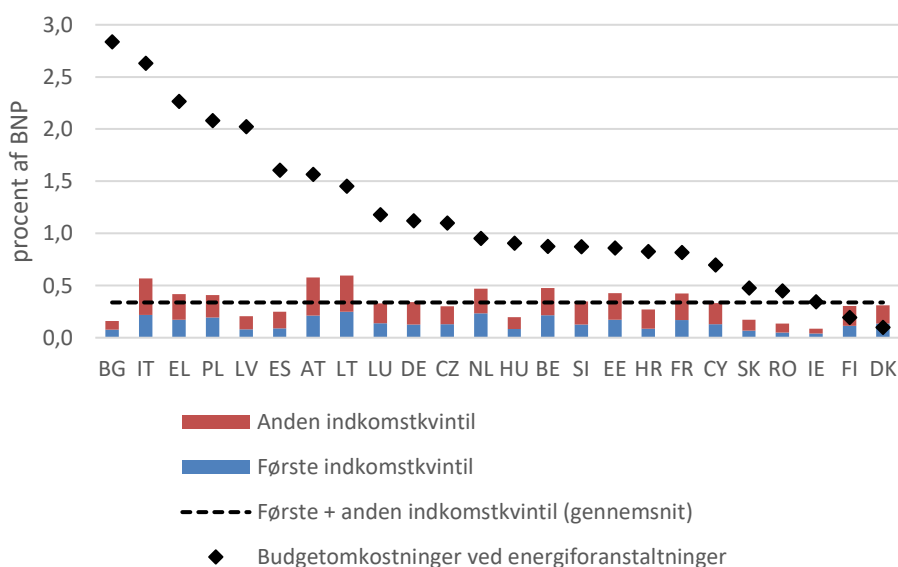
4. Finanspolitisk reaktion på energikrisen

De kraftige stigninger i energipriserne fik medlemsstaterne til at gennemføre finanspolitiske foranstaltninger med betydelige finanspolitiske omkostninger til følge.

Disse foranstaltninger har afbødet de sociale og økonomiske konsekvenser af de pludselige stigninger i energipriserne, navnlig på gas og elektricitet, for husholdningerne og virksomhederne. Ifølge Kommissionens efterårsprognose 2022 udgjorde nettoomkostningerne ved disse foranstaltninger i 2022 1,2 % af EU's årlige BNP. Ud fra de forhåndenværende oplysninger i efteråret forventedes nettoomkostningerne at falde til 0,9 % af EU's BNP i 2023. Det kræver dog, at medlemsstaterne gennemfører den planlagte udfasning af de fleste støtteforanstaltninger. Nogle steder er udfasningen begyndt, mens andre medlemsstater siden efteråret har forlænget nogle af de eksisterende foranstaltninger eller har vedtaget nye foranstaltninger. En forlængelse af de eksisterende energirelaterede foranstaltninger indtil udgangen af 2023 vil indebære en betydelig stigning i de dermed forbundne budgetomkostninger.

Udsigterne vedrørende energipriserne er forbedrede. Siden januar 2023 er de europæiske engrosspotpriser på gas faldet et godt stykke ned under niveauet før krigen, selv om de stadig er mere end tre gange højere end i 2019. Eftersom det typisk tager længere tid for engrospriserne på gas og elektricitet at smitte af på forbrugerpriserne end for brændstoffer, har den seneste tids kraftige fald i engrospriserne på gas og elektricitet endnu ikke haft synlig indvirkning på detailpriserne. Den indenlandske efterspørgsel kan blive kraftigere end ventet, hvis de seneste fald i engrospriserne på gas får større indvirkning på forbrugerpriserne. Samtidig var gaspriserne ualmindeligt volatile i 2023, og det kan ikke afvises, at den seneste tids nedadgående pres vil vende, når vi når til næste vinter

Figur 1: Budgetomkostningerne ved de energirelaterede foranstaltninger er højere end stigningen i sårbare husholdningernes energiudgifter

Anm.: Figuren viser den anslåede stigning i lavindkomsthusholdningernes energiudgifter (til bolig og transport) sammenlignet med de samlede budgetomkostninger ved energirelaterede foranstaltninger i 2022 (fraregnet skatteindtægter og afgifter på ekstraordinære gevinster). Portugal og Sverige er udeladt på grund af mangelfulde

data. Malta er udeladt, eftersom energikomponenten i inflationen (HICP-foranstaltning) ikke viser nogen prisstigning.

Kilde: Kommissionens tjenestegrene.

Opmærksomheden bør nu rettes mod udfasningen af nationale finanspolitiske foranstaltninger, der blev indført for at beskytte husholdningerne og virksomhederne mod energiprischokket. Medlemsstaterne bør udfase energistøtten, begyndende med de mindst målrettede foranstaltninger. Hvis det på grund af et genopstået pres på energipriserne bliver nødvendigt at forlænge støtteforanstaltningerne, bør medlemsstaterne sørge for at målrette disse bedre end hidtil og undlade at yde generaliseret støtte. De bør således kun beskytte dem, der har behov for det, dvs. sårbare husholdninger og virksomheder. Det vil begrænse de finanspolitiske omkostninger og navnlig også i højere grad anspore til nedskæringer i energiforbruget og øge energieffektiviteten. I 2022 gik mere end 70 % af de beløb, der blev ydet til energistøtte, til foranstaltninger, som ikke var tilstrækkeligt målrettet mod de mest sårbare husholdninger og virksomheder. ⁽²⁾ Samtidig har to tredjedele af foranstaltningerne forvredet prissignalet og kan have mindsket incitamenterne til at begrænse energiforbruget og øge energieffektiviteten. Foranstaltningerne er dog med tiden blevet bedre tilrettelagt i takt med de erfaringer, der er gjort siden den første hurtige reaktion på de pludselige stigninger i energipriserne.

Den varige løsning på energikrisen er at mindske afhængigheden af importerede fossile brændstoffer. I den forbindelse bør opmærksomheden rettes mod at sikre en rettidig gennemførelse af reformer og investeringer med henblik på at øge energieffektiviteten, diversificere energiforsyningen og fremskynde udviklingen af vedvarende energikilder som anført i regelsættet vedrørende genopretnings- og resiliensfaciliteten, som også vil blive yderligere styrket inden for rammerne af REPowerEU. ⁽³⁾ Industriplanen for den grønne pagt vil også hjælpe med at øge Europas CO₂-neutrale fremstillingsindustri konkurrenceevne og fremme en hurtig omstilling til klimaneutralitet, herunder ved at omlægge vores energisystemer. ⁽⁴⁾

5. Deaktivering af den generelle undtagelsesklausul: betydning for de finanspolitiske retningslinjer

Stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul vil blive deaktiveret ved udgangen af 2023. I Kommissionens meddelelse om det europæiske semester 2022 fra maj 2022 blev det nævnt, at betingelserne for at deaktivere den generelle undtagelsesklausul vil

⁽²⁾ Kommissionen anvender følgende kriterier til at vurdere kvaliteten af de finanspolitiske foranstaltninger, der vedrører energi: foranstaltningerne bør være finanspolitisk overkommelige, målrettet mod de aller mest sårbare, bevare prissignalet (dvs. tilskynde til en reduktion af energiforbruget eller en forbedring af energieffektiviteten) og være lette at gennemføre i alle medlemsstaterne uden at skabe en uforholdsmæssigt stor administrativ byrde. Europa-Kommissionen – [Meddelelse om ukastene til budgetplaner for 2023: Samlet vurdering](#) (COM(2022) 900 final af 22.11.2022).

⁽³⁾ Se Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1).

⁽⁴⁾ Europa-Kommissionen – [En industriplan for den grønne pagt til den CO₂-neutrale tidsalder](#) (COM(2023) 62 final af 1.2.2023).

blive anset for at være opfyldt fra 2024. ^(5,6) Denne vurdering blev bekræftet i den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst fra november 2022, idet det blev bemærket, at europæisk økonomi er kommet ud af en økonomisk nedgangsperiode. ⁽⁷⁾ Økonomien er nået tilbage på niveauet før pandemien og har nu klaret sig igennem den kritiske fase med det energiprischok, der skyldes Ruslands aggression mod Ukraine, selv om situationen stadig er meget usikker.

Medlemsstaterne har brug for vejledende principper for udarbejdelsen af deres stabilitets- og konvergensprogrammer i lyset af deaktiveringen af den generelle undtagelsesklausul fra 2024 og behovet for forsvarlige finanspolitikker. Med deaktiveringen af den generelle undtagelsesklausul vil genoptagelsen af differentierede landespecifikke henstillinger, som fastsættes kvantitativt og samtidig indeholder kvalitativ vejledning om investerings- og energimæssige foranstaltninger, give medlemsstaterne større klarhed. I overgangsperioden, indtil den nye finanspolitiske ramme tages i brug, og i lyset af den særlige økonomiske situation, som er kendetegnet ved stor usikkerhed, er det ikke hensigtsmæssigt at vende tilbage til matrixen over tilpasningskrav, som er blevet anvendt inden for rammerne af stabilitets- og vækstpagtens korrigerende del mellem 2015 og 2020. ⁽⁸⁾

Det finanspolitiske overvågningsforløb vil afspejle visionen i Kommissionens reformmeddelelse. Eftersom drøftelserne om reformen af rammen for økonomisk styring stadig pågår, finder de aktuelle regler stadig anvendelse. Kommissionen foreslår ikke at gå over til et nye system med finanspolitisk overvågning i 2024. For at sikre en lettere overgang til de fremtidige finanspolitiske regler i EU og tage hensyn til den nye virkelighed efter pandemien kunne nogle af elementerne i Kommissionens reformmeddelelse imidlertid allerede nu indlemmes i det finanspolitiske overvågningsforløb, der indledes i foråret 2023. Derfor opfordres medlemsstaterne til i overensstemmelse med visionen i Kommissionens reformmeddelelse at fremlægge stabilitets- og konvergensprogrammer, som indeholder mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag. Kommissionen er desuden parat til at fremlægge finanspolitiske landespecifikke henstillinger for 2024, der både omfatter et kvantitativt krav og kvalitativ vejledning om investerings- og energirelaterede foranstaltninger, og som stemmer overens med kriterierne i reformmeddelelsen og samtidig er forenelige med de nuværende regler i stabilitets- og vækstpagten. De vil danne udgangspunktet for Kommissionens overvågning af finanspolitiske resultater i lyset af de finanspolitiske henstillinger, begyndende med euromedlemsstaternes udkast til budgetplaner for 2024, som Kommissionen vil vurdere til efteråret.

⁽⁵⁾ Europa-Kommissionen – [Det europæiske semester 2022 – forårspakken](#) (COM(2022) 600 final af 23.5.2022).

⁽⁶⁾ Specifikke bestemmelser i EU's finanspolitiske regler giver mulighed for en koordineret og velordnet midlertidig afvigelse fra de normale krav for alle medlemsstater i en situation med generel krise som følge af et alvorligt økonomisk tilbageslag for euroområdet eller EU som helhed (artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 og artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1467/97).

⁽⁷⁾ Europa-Kommissionen [Årlig undersøgelse af bæredygtig vækst 2023](#) (COM(2022) 780 final af 22.11.2022).

⁽⁸⁾ Se tekstboks 1.6, s. 16, i 2019-udgaven af [vademeumet om stabilitets- og vækstpagten](#) (findes kun på engelsk) og Europa-Kommissionen – [Optimal udnyttelse af fleksibiliteten inden for rammerne af de gældende regler under stabilitets- og vækstpagten](#) (COM(2015) 12 final af 13.1.2015).

Medlemsstaterne opfordres til i deres stabilitets- og konvergensprogrammer at redegøre for, hvordan deres finanspolitiske planer vil sikre, at referenceværdien for underskuddet på 3 % af BNP overholdes, og at gælden bringes i en troværdig og konstant nedadgående retning eller holdes på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Medlemsstaterne opfordres til at fastlægge finanspolitiske mål i deres stabilitets- og konvergensplaner 2023, som stemmer overens med kriterierne om finanspolitisk tilpasning i Kommissionens reformmeddelelse. Nærmere bestemt bør medlemsstater med store eller moderate udfordringer relateret til offentlig gæld fastsætte finanspolitiske mål, som sikrer en troværdig og konstant gældsreduktion, eller som fastholder gælden på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. ⁽⁹⁾ Derudover opfordres medlemsstaterne til at fastsætte finanspolitiske mål, som sikrer, at underskuddet ikke overstiger 3 % af BNP eller bringes ned under 3 % af BNP inden for den periode, som stabilitets- eller konvergensprogrammet dækker, og på troværdig vis sikrer, at underskuddet fastholdes under 3 % af BNP ved en uændret politik på mellemlang sigt. Samtidig bør medlemsstaterne i deres stabilitets- og konvergensprogrammer også redegøre for planlagte energirelaterede støtteforanstaltninger, herunder for budgetvirkningen og udfasningen heraf samt de antagelser, der ligger til grund for den forventede udvikling i energipriserne. Endelig opfordres medlemsstaterne til i deres stabilitets- og konvergensprogrammer at redegøre for, hvordan deres reform- og investeringsplaner, herunder de planer, der er omfattet af genopretnings- og resiliensplanerne, forventes at bidrage til finanspolitisk holdbarhed og bæredygtig og inklusiv vækst, i overensstemmelse med kriterierne i Kommissionens reformmeddelelse.

Kommissionen er parat til at foreslå finanspolitiske landespecifikke henstillinger for 2024, som er i overensstemmelse med medlemsstaternes egne mål, så længe disse er forenelige med målet om at sikre, at den offentlige gældskvoté nedbringes eller fastholdes på et forsvarligt niveau, og at budgetunderskuddet forbliver under referenceværdien på 3 % af BNP på mellemlang sigt. I overensstemmelse med den mellemfristede tilgang og vægten på det nationale ejerskab er Kommissionen parat til at basere de landespecifikke henstillinger på de finanspolitiske mål, der er fastsat i medlemsstaternes egne stabilitets- og konvergensprogrammer. Medlemsstaterne opfordres derfor til at sikre, at de finanspolitiske mål i deres stabilitets- og konvergensprogrammer er forenelige med kriterierne i Kommissionens reformmeddelelse. Hvis en medlemsstats finanspolitiske mål ikke er ambitiøse nok, vil Kommissionen foreslå en finanspolitisk landespecifik henstilling, der stemmer overens med kriterierne i reformmeddelelsen, og som samtidig er forenelig med de nuværende regler i stabilitets- og vækstpacten. På nuværende tidspunkt vil det kvantificerede krav i den landespecifikke henstilling fokusere på 2024.

Omfanget og formen af de finanspolitiske landespecifikke henstillinger for 2024, som Kommissionen foreslår, vil afhænge af medlemsstaternes udfordringer med hensyn til offentlig gæld. Således vil fokus være på nødvendigheden af, at medlemsstater med store eller moderate udfordringer relateret til offentlig gæld bringer gælden på en troværdig og

⁽⁹⁾ Som det fremgår af tekstboks 1 i Kommissionens meddelelse om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU (se fodnote 1), foreslår Kommissionen, at klassificeringen af medlemsstaterne ud fra deres gældsudfordringer foretages med udgangspunkt i Kommissionens ramme for gældsholdbarhedsanalyse.

konstant nedadgående kurs. Nærmere bestemt vil henstillinger, der er rettet til medlemsstater med store eller moderate udfordringer relateret til offentlig gæld (ifølge Kommissionens gældsholdbarhedsanalyse), indeholde finanspolitiske mål, som sikrer en troværdig og konstant gældsnedbringelse eller en fastholdelse af gælden på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt, og som samtidig er i overensstemmelse med de nuværende regler i stabilitets- og vækstpacten. Medlemsstater med mindre udfordringer relateret til offentlig gæld vil modtage henstillinger om at fastholde eller bringe underskuddet ned under 3 % af BNP i den periode, der er dækket af stabilitets- eller konvergensprogrammet, og sikre, at underskuddet holdes nede under 3 % af BNP ved en uændret politik på mellemlang sigt.

De finanspolitiske landespecifikke henstillinger fastlægges på grundlag af de primære nettoudgifter som foreslået i Kommissionens reformmeddelelse. ⁽¹⁰⁾ Anvendelsen af denne indikator betyder, at fokus nu ændres i forhold til perioden med anvendelsen af den generelle undtagelsesklausul, hvor den finanspolitiske overvågning fokuserede på nationalt finansierede primære *løbende* nettoudgifter og bevarelsen af nationalt finansierede investeringer.

I lyset af deres vigtige rolle vil Kommissionen i sine finanspolitiske henstillinger fortsat lægge vægt på offentlige investeringer. Alle medlemsstaterne bør fortsat beskytte nationalt finansierede investeringer og sørge for at anvende midlerne fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde effektivt, navnlig i lyset af målsætningerne for den grønne og den digitale omstilling og om øget modstandsdygtighed. Der bør lægges vægt på offentlige investeringer af høj kvalitet, bl.a. ved hjælp af investeringer finansieret af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Finanspolitikken bør støtte den dobbelte omstilling med henblik på at opnå bæredygtig og inklusiv vækst. Den finanspolitiske tilpasning i medlemsstater med store eller moderate udfordringer relateret til offentlig gæld bør ikke hæmme investeringerne, men i stedet være baseret på begrænsninger af væksten i nationalt finansierede løbende udgifter i forhold til den potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt. Medlemsstaterne bør også huske på, at den ikketilbagebetalingspligtige finansielle støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten (dvs. tilskuddene) er af midlertidig karakter. Kommissionen vil tage hensyn til behovet for at opretholde investeringsniveauet ved vurderingen af de finanspolitiske resultater i forhold til de finanspolitiske henstillinger.

De landespecifikke henstillinger for 2024 vil også indeholde vejledning om de finanspolitiske omkostninger ved energirelaterede foranstaltninger. Hvis engrosenergipriserne forbliver stabile, og de lavere energiomkostninger giver sig udslag i lavere detailpriser som ventet på nuværende tidspunkt, bør de statslige energimæssige støtteforanstaltninger udfases yderligere i 2024, og de deraf følgende besparelser bør hjælpe med at nedbringe de offentlige underskud. Hvis energipriserne atter begynder at stige, og det derfor ikke er muligt fuldstændigt at stoppe med at yde støtte, bør foranstaltningerne målrettes og udelukkende beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, hvorimod det bør undgås at gennemføre mere generelle foranstaltninger som i 2022. Det vil nedbringe de

⁽¹⁰⁾ Primære nettoudgifter er defineret som nationale finansierede udgifter eksklusive diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden og renteudgifter samt konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter.

finanspolitiske omkostninger, anspore til energibesparelser og give økonomien mulighed for at tilpasse sig gradvist og på en mere holdbar måde over en begrænset periode.

Kommissionen opfordrer Rådet til at godkende denne tilgang.

6. En konsekvent anvendelse af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud

I foråret 2022 lovede Kommissionen, at den ville foretage en vurdering af, om der var belæg for at indlede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud i foråret 2023, navnlig under hensyn til efterlevelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet rettede til medlemsstaterne den 12. juli 2022. Kommissionen overvåger løbende medlemsstaternes økonomiske og budgetmæssige situation. Den minder også om Kommissionens udtalelser om euromedlemsstaternes udkast til budgetplaner, hvori der blev opfordret til at træffe de nødvendige foranstaltninger under den nationale budgetprocedure til at sikre, at 2023-budgetterne er i overensstemmelse med de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 12. juli 2022. Kommissionen vil som led i forårsforløbet vurdere overholdelsen af underskuds- og gældskriterierne i medfør af artikel 126, stk. 3, i TEUF. Da der på nuværende tidspunkt stadig hersker stor usikkerhed om de makroøkonomiske og budgetmæssige udsigter, mener Kommissionen, at der ikke bør træffes nogen beslutninger om at indlede proceduren over for nogen medlemsstat i foråret. Til gengæld vil Kommissionen i overensstemmelse med de gældende regler foreslå Rådet at indlede underskudsbaserede procedurer i foråret 2024 på grundlag af endelige data for 2023. Medlemsstaterne bør have dette for øje ved gennemførelsen af deres 2023-budgetter og udarbejdelsen af deres stabilitets- og konvergensprogrammer til foråret og udkastene til budgetplaner for 2024 til efteråret.

7. Næste skridt

Denne meddelelse indeholder foreløbige finanspolitiske retningslinjer for 2024, som vil blive ajourført efter behov som led i forårspakken for det europæiske semester i maj 2023. De ajourførte retningslinjer vil fortsat afspejle den økonomiske situation på verdensplan, de specifikke forhold i medlemsstaterne, fremskridtene i drøftelserne om gennemgangen af den økonomiske styring og de politiske debatter i Rådet. Udviklingen i de økonomiske og budgetmæssige udsigter vil blive overvåget nøje og taget behørigt i betragtning. Medlemsstaterne opfordres til at følge disse retningslinjer i deres stabilitets- og konvergensprogrammer.

Tillæg

A. Nye tabeller, der skal indgå i stabilitets- og konvergensprogrammerne 2023

Foruden de påkrævede fremskrivninger af budgetdata, som dækker hele stabilitets- eller konvergensprogrammets tidshorizont, bør de tilsvarende skøn for det indeværende år også medtages sammen med resultaterne for perioden 2020-2022 (i overensstemmelse med EDP-indberetningsskemaet). Tabellerne bør fortrinsvis indgives til Kommissionen ved hjælp af den særlige webapplikation.

Tabel over genopretnings- og resiliensfacilitetens indvirkning på programmets fremskrivninger — TILSKUD

Indtægter fra tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten (% af BNP)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten som medtaget i indtægtsfremskrivningerne							
Kontantudbetalinger fra EU af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten							
Udgifter finansieret af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten (% af BNP)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Aflønning af ansatte D.1							
Forbrug i produktionen P.2							
Udbetalinger på socialområdet D.62 + D.632							
Renteudgifter D.41							
Subsidier, der skal betales D.3							
Løbende overførsler D.7							
LØBENDE UDGIFFER I ALT							
Faste bruttoinvesteringer P.51g							
Kapitaloverførsler D.9							
KAPITALUDGIFFER I ALT							
Andre omkostninger finansieret af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten (% af BNP) ¹							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Fald i skatteindtægter							
Andre omkostninger med indvirkning på indtægterne							
Finansielle transaktioner							

Tabel over genopretnings- og resiliensfacilitetens indvirkning på programmets fremskrivninger — LÅN

Den i programmet fremskrevne likviditet fra lån fra genopretnings- og resiliensfaciliteten (% af BNP)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Udbetalinger fra EU af lån fra genopretnings- og resiliensfaciliteten							
Tilbagebetalinger til EU af lån fra genopretnings- og resiliensfaciliteten							
Udgifter finansieret af lån fra genopretnings- og resiliensfaciliteten (% af BNP)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Aflønning af ansatte D.1							
Forbrug i produktionen P.2							
Udbetalinger på socialområdet D.62 + D.632							
Renteudgifter D.41							
Subsidier, der skal betales D.3							
Løbende overførsler D.7							
LØBENDE UDGIFFER I ALT							
Faste bruttoinvesteringer P.51g							
Kapitaloverførsler D.9							
KAPITALUDGIFFER I ALT							
Andre omkostninger finansieret af lån fra genopretnings- og resiliensfaciliteten (% af BNP) ¹							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Fald i skatteindtægter							
Andre omkostninger med indvirkning på indtægterne							
Finansielle transaktioner							

Anm.: Det er obligatorisk at indberette data om de variable, der er markeret med fed skrift, mens det er frivilligt at indberette data for de øvrige variable.

B. Nye oplysninger, der skal indgå i stabilitets- og konvergensprogrammerne 2023

Medlemsstaterne opfordres til at give oplysninger om: i) de årlige budgetomkostninger relateret til personer på flugt fra Ukraine, opgivet på de overordnede ENS-kategorier, der er direkte berørt, og ii) antal personer, der tages imod på årsbasis. Disse budgetomkostninger bør kun omfatte omkostninger, der er direkte forbundet med og er en direkte følge af den exceptionelle tilstrømning af personer på flugt fra Ukraine. Oplysningerne vil sætte Kommissionen i stand til at tage hensyn til disse budgetomkostninger ved vurderingen af stabilitets- og konvergensprogrammerne 2023 samt af de fremskridt, der er gjort med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger fra 2022.